

Metodický pokyn CKO č. 3

Programové obdobie 2014 – 2020

Vec: Metodický pokyn k procesu určenia RO a CO

Určené pre: Riadiace orgány
Certifikačný orgán
CKO ako Nezávislý monitorovací subjekt

Na vedomie: Nezávislý auditný subjekt

Vydáva: Centrálny koordinačný orgán

Počet príloh: 4

Dátum vydania: 06.10.2014

Dátum účinnosti: 06.10.2014

Schválil: Ing. Igor Federič
vedúci Úradu vlády SR

OBSAH

1. ÚVOD.....	2
2. VYPRACOVANIE OPISOV SYSTÉMOV RIADENIA A KONTROLY RO A CO.....	3
3. DEZIGNAČNÉ KRITÉRIA A AUDIT PRIPRAVENOSTI	3
4. OPATRENIA NA BOJ PROTI PODVODOM	5
5. URČENIE ORGÁNOV	5
6. MONITOROVANIE URČENIA.....	6
7. PRÍLOHY:.....	8

1. Úvod

Metodický pokyn Centrálného koordinačného orgánu (ďalej aj MP CKO“) k procesu určenia riadiacich orgánov a certifikačného orgánu je vypracovaný v súlade s čl. 124 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 (ďalej len „všeobecné nariadenie“), resp. čl. 21 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1299/2013 zo 17. decembra 2013 o osobitných ustanoveniach na podporu cieľa Európska územná spolupráca z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ďalej aj nariadenia o EÚS“) a definuje práva a povinnosti subjektov zapojených do tohto procesu (najmä riadiacich orgánov (ďalej aj „RO“), certifikačného orgánu (ďalej aj „CO“) a CKO ako nezávislého monitorovacieho subjektu a ako subjektu zodpovedného za oznámenie dátumu a spôsobu určenia RO a CO EK pred predložením prvej žiadosti o priebežnú platbu v zmysle čl. 124, ods. 1 všeobecného nariadenia). Pravidlá a postupy procesu určenia sú upravené v článkoch 123 a 124 všeobecného nariadenia, resp. článku 21 nariadenia o EÚS. Bližšie postupy ustanovuje aj usmernenie EK k procesu určenia orgánov (*Guidance for Member States and Programme Authorities on Designation Procedure*).

Účelom procesu určenia je overiť adekvátne nastavenie systémov riadenia a kontroly na úrovni RO a CO, ktoré umožní dostatočný výkon ich kompetencií v súlade s článkami 125 a 126 všeobecného nariadenia, resp. článkami 23 a 24 nariadenia o EÚS.

MP CKO sa vzťahuje na operačné programy EFRR, ESF, KF a ENRF pri zohľadnení špecifik programov EÚS (t.j. programov cezhraničnej, nadnárodnej a medziregionálnej spolupráce).

Prílohou MP CKO je aj vzor opisu systémov riadenia a kontroly, ktorý vypracúva RO, resp. CO. Súčasťou MP CKO k procesu určenia je zoznam kontrolných otázok slúžiaci pre potreby samovyhodnotenia nastavenia systému riadenia a kontroly zo strany RO a CO.

Metodický pokyn má záväzný charakter, t.j. predstavuje základné východisko pre RO a CO pri realizácii časti úloh spojených s určením jednotlivých orgánov.

2. VYPRACOVANIE OPISOV SYSTÉMOV RIADENIA A KONTROLY RO A CO

Určenie orgánov vychádza zo správy nezávislého auditného subjektu, ktorý posúdi, či tieto orgány spĺňajú kritéria určenia zadefinované v prílohe XIII všeobecného nariadenia. V súvislosti s procesom určenia sa vyžaduje, aby RO, resp. CO vypracoval a predložil nezávislému auditnému subjektu finálny opis systémov riadenia a kontroly. Za prípravu opisu systémov riadenia a kontroly je zodpovedný RO, resp. v prípade určenia certifikačného orgánu CO. V závislosti od nastavenia riadiacich a kontrolných systémov, za prípravu podkladov k jednotlivým častiam opisu systému riadenia a kontroly sú zodpovedné rôzne subjekty (RO, SO, CO, CKO). RO je zodpovedný za opis funkcií delegovaných na SO pod jeho dohľadom.

V prípade programov EÚS musí opis systému jasne opisovať špecifiká riadiaceho a kontrolného systému, vrátane odkazov na rôzne subjekty relevantné v rámci EÚS (EZÚS, spoločný technický sekretariát, kontrolóri a skupina audítorov, ak existuje).

RO musí vypracovať opis systémov riadenia a kontroly operačného programu spolu s ostatnou riadiacou dokumentáciou pre implementáciu operačného programu, na ktorú sa opis systémov riadenia a kontroly odkazuje a predložiť ho nezávislému auditnému subjektu. CO vypracuje opis systémov riadenia a kontroly a predloží ho nezávislému auditnému subjektu. Vzor opisu systému riadenia a kontroly tvorí prílohu č. 2 MP CKO.

Nezávislý auditný subjekt po oficiálnom predložení finálnych verzií opisov systémov riadenia a kontroly predložených spolu so žiadosťou o posúdenie zhody týchto systémov RO, resp. CO s kritériami určenia (ďalej aj „dezignačnými kritériami“) stanovenými v prílohe XIII všeobecného nariadenia začne vykonávať audit pripravenosti.

Začatie procesu auditu pripravenosti je možné až po predložení finálnej verzie opisu systémov riadenia a kontroly zo strany RO a CO a príslušnej riadiacej dokumentácie, na ktoré sa opis systémov riadenia a kontroly odkazuje (systém riadenia/finančného riadenia, manuály príručky). V prípade identifikácie neúplnosti alebo zásadných nedostatkov v predloženom finálnom opise systémov riadenia a kontroly, alebo príslušných riadiacich dokumentov je nezávislý auditný subjekt oprávnený pozastaviť výkon auditu pripravenosti až do odstránenia identifikovaných nedostatkov a predloženia upravených dokumentov.

Pre programy EÚS podľa článku 21 odseku 1 nariadenia o EÚS platia rovnaké zásady. Členský štát, v ktorom sa nachádza RO, musí vykonať postup stanovený pre určenie orgánov. Odporúča sa však, aby nezávislý auditný subjekt určený na posudzovanie nastavenia programu EÚS využíval pri svojej práci asistenciu skupiny audítorov. V prípade využitia asistencie skupiny audítorov je potrebné pri plánovaní predkladania priebežných žiadostí o platbu pre programy EÚS prihliadnuť na potrebu dlhšieho času na vykonanie auditu pripravenosti a následného určenia.

3. DEZIGNAČNÉ KRITÉRIA A AUDIT PRIPRAVENOSTI

V zmysle ustanovení všeobecného nariadenia určenie RO a CO vychádza zo správy a stanoviska nezávislého auditného subjektu, ktorý posúdi, či tieto orgány spĺňajú dezignačné kritériá stanovené v prílohe XIII všeobecného nariadenia.

Dezignačné kritéria sa zameriavajú predovšetkým na nastavenie systémov súvisiacich s funkciami RO a CO a sú veľmi podobné kritériám používaným pre audit súladu pre programové obdobie 2007-2013, keďže zodpovednosti RO a CO sú v porovnaní s programovým obdobím 2007 – 2013 v zásade rovnaké. Dezignačné kritériá sa týkajú oblastí prostredia vnútornej kontroly, oblasti riadenia rizík, procesov riadenia a kontroly a monitorovania činností orgánov podliehajúcich určeniu.

Nastavenie systémov riadenia a kontroly na úrovni RO má zabezpečiť, že RO je v pozícii splniť svoje povinnosti podľa článku 72 a 125 všeobecného nariadenia a článku 23 nariadenia o EÚS vrátane tých, ktoré sa týkajú oddelenia funkcií a riadenia programu, výberu projektov, finančného riadenia a kontroly operačného programu, vrátane overovania výdavkov (administratívna kontrola a kontrola na mieste), existencie primeraného auditorského záznamu (audit trailu), účinných a primeraných opatrení boja proti podvodom, vypracovania vyhlásenia RO o vierohodnosti a ročných zúčtovaní (v zmysle článku 59 ods. 5 písm. a) a b) nariadenia o rozpočtových pravidlách) a potrebných monitorovacích systémov vrátane tých, ktoré sa týkajú merateľných ukazovateľov.

Nastavenie systémov riadenia a kontroly na úrovni CO má zabezpečiť, že CO je v pozícii splniť svoje povinnosti podľa článku 126 všeobecného nariadenia a článku 24 nariadenia o EÚS vrátane certifikácie výdavkov pre EK, vypracovania úplných a presných účtov (článok 59 odsek 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách), zabezpečenia, aby účtovné záznamy boli vedené v elektronickej forme, čím sa zabezpečí príjem zodpovedajúcich informácií od RO na výkon kontroly v súvislosti s deklarovanými výdavkami s prihliadnutím na výsledky auditov.

V prípade delegovania právomocí z RO na SO podľa článku 123 odsekov 6 a 7 všeobecného nariadenia, SO plní úlohy v súlade s písomnou zmluvou uzavretou s RO alebo riadi časť operačného programu v súlade s poverením podľa písomnej zmluvy uzavretej s RO. V písomnej zmluve musia byť jasne stanovené príslušné funkcie každého subjektu a tiež spôsob dohľadu RO nad plnením delegovaných právomocí. To isté platí aj pre programy EÚS (EZÚS, spoločné technické sekretariáty a kontrolórov).

V prípadoch, keď RO poverí riadením časti operačného programu SO v súlade s článkom 123 odsek 7 všeobecného nariadenia („globálny grant“), nezávislý auditný subjekt posúdi, či RO získal od SO záruky jeho solventnosti a spôsobilosti v príslušnej oblasti, ako aj administratívneho a finančného riadenia.

Ak nezávislý auditný subjekt dospeje k záveru, že časť systému riadenia a kontroly týkajúca sa RO, alebo CO je v zásade rovnaká ako v predchádzajúcom programovom období a že sa na základe výsledkov auditorskej práce vykonanej v súlade s príslušnými ustanoveniami nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 počas PO 2007 – 2013 preukázalo, že počas tohto obdobia systém účinne fungoval, môže nezávislý auditný subjekt konštatovať, že príslušné kritériá sú splnené bez toho, aby sa musela vykonať ďalšia auditorská práca. Správa nezávislého auditného subjektu zohľadňuje mieru uistenia postavenú na základe výsledkov auditov z programového obdobia 2007 – 2013. Pre nové kritériá (postupy pre riadenie rizík a opatrenia na boj proti podvodom, postupy pre vypracovanie vyhlásenia RO o vierohodnosti, ročného uzatvárania účtov a postupy pre zabezpečenie spoľahlivosti údajov o ukazovateľoch, čiastkových cieľoch - míľnikoch, pokroku operačného programu v dosahovaní jeho cieľov), nezávislý auditný subjekt bude musieť vykonať overenie za účelom posúdenia zhody v týchto oblastiach.

4. OPATRENIA NA BOJ PROTI PODVODOM

EK sa v legislatíve pre programové obdobie 2014 – 2020 zamerala najmä na účinnejší boj proti podvodom. V súlade s Prílohou XIII a podľa čl. 124 ods. 5 a 6 všeobecného nariadenia preto RO musí v čase určenia preukázať, že má zavedené také postupy, ktoré umožňujú prijať účinné a primerané opatrenia v boji proti podvodom. Opatrenia na boj proti podvodom musia byť súčasťou systémov riadenia a kontroly na úrovni jednotlivých RO. RO pri identifikácii rizík a zavedení účinných opatrení v boji proti podvodom postupuje podľa usmernenia EK pod názvom „Hodnotenie rizík podvodu a účinné a primerané opatrenia proti podvodom“, ktoré tvorí prílohu č.4 MP.

Postupy zavedenia opatrení v boji proti podvodom zo strany RO musia obsahovať najmä:

- a) časový harmonogram výkonu vyhodnocovania rizík (úvodné vyhodnotenie a frekvencia opakovania),
- b) určenie zodpovednosti za vykonanie vyhodnotenia a
- c) určenie zodpovednosti za prípravu opatrení zameraných na boj proti podvodom.

5. URČENIE ORGÁNOV

Nezávislý auditný subjekt na základe posúdenia splnenia dezignačných kritérií uvedených v prílohe XIII vypracuje správu nezávislého auditného subjektu. Stanovisko nezávislého auditného subjektu je založené na celkových záveroch uvedených v správe nezávislého auditného subjektu.

Nesplnenie jedného alebo viacerých dezignačných kritérií týkajúcich sa kľúčových požiadaviek na systém riadenia a kontroly je zohľadnené buď vydaním stanoviska s výhradami alebo nepriaznivého stanoviska. V prípade čiastočného splnenia jedného alebo viacerých dezignačných kritérií týkajúcich sa kľúčových požiadaviek na systém nezávislý auditný subjekt posúdi vážnosť a rozsah týchto nedostatkov a rozhodne o tom, či je potrebné vydať stanovisko s výhradami alebo nepriaznivé stanovisko.

Pokiaľ je stanovisko nezávislého auditného subjektu nepriaznivé alebo s výhradami, nedochádza k určení daného orgánu. Dotknutý RO, príp. CO musí bezodkladne s ohľadom na charakter zistení vedúcich k vydaniu stanoviska odstrániť tie nedostatky, ktoré viedli k vydaniu nepriaznivého stanoviska, alebo stanoviska s výhradami.

Pokiaľ je stanovisko nezávislého auditného subjektu priaznivé, CKO oznámi určenie daného orgánu EK pred predložením prvej priebežnej žiadosti o platbu na EK.

Stanovisko s výhradami alebo nepriaznivé stanovisko

Priaznivé stanovisko

Na základe záverov správ a stanovísk nezávislého auditného subjektu CKO prostredníctvom systému SFC2014 oznamuje EK dátum a spôsob určenia RO a CO a stanovisko nezávislého auditného subjektu (bez výhrad) podporujúce určenie, pričom súhlas EK sa už nevyžaduje. V prípade nepriaznivého stanoviska alebo stanoviska s výhradami CKO oznámenie EK nezasiela, pokiaľ nie sú odstránené nedostatky a nie je vydané priaznivé stanovisko.

Opis systémov riadenia a kontroly a samotná správa nezávislého auditného subjektu sa EK nezasiela. EK je na základe vyhodnotenia rizikovosti oprávnená vyžiadať si opis systémov riadenia a kontroly a správu nezávislého auditného subjektu. Postup pre oznámenie o rozhodnutí k určeniu a postavenie EK, vrátane časového harmonogramu sú zahrnuté v prílohe č. 1 MP CKO.

EK zašle spätnú väzbu k predloženým dokumentom v termíne do 2 mesiacov od ich prijatia v prípade, že alokácia operačného programu je vyššia ako 250 miliónov EUR, alebo v prípade ENRF presahuje 100 miliónov EUR a na základe vyhodnotenia rizikovosti zo strany EK. EK je oprávnená zaslať spätnú väzbu v termíne do 3 mesiacov od ich prijatia v prípade, že došlo k zmene riadiacich a kontrolných systémov daného operačného programu v porovnaní s nastavením v programovom období 2007 – 2013.

Vyhodnotenie rizikovosti zo strany EK môže brať do úvahy napr. skutočnosť, či daný RO bol v predošlom programovom období predmetom prerušenia alebo pozastavenia platieb, či došlo k podstatným zmenám v nastavení systému riadenia a kontroly oproti predošlému programovému obdobiu, či je neúmerne vysoká miera delegovania právomocí na SO, multifondovosť operačného programu a pod.

Po oznámení o určení RO a CO EK a schválení príslušných operačných programov, členský štát môže požiadať EK o priebežnú platbu v rámci jednotlivých OP. Administrácia žiadosti o priebežnú platbu sa nepreruší ani v prípade, keď si EK vyžiada opis systémov riadenia a kontroly a správu nezávislého auditného subjektu.

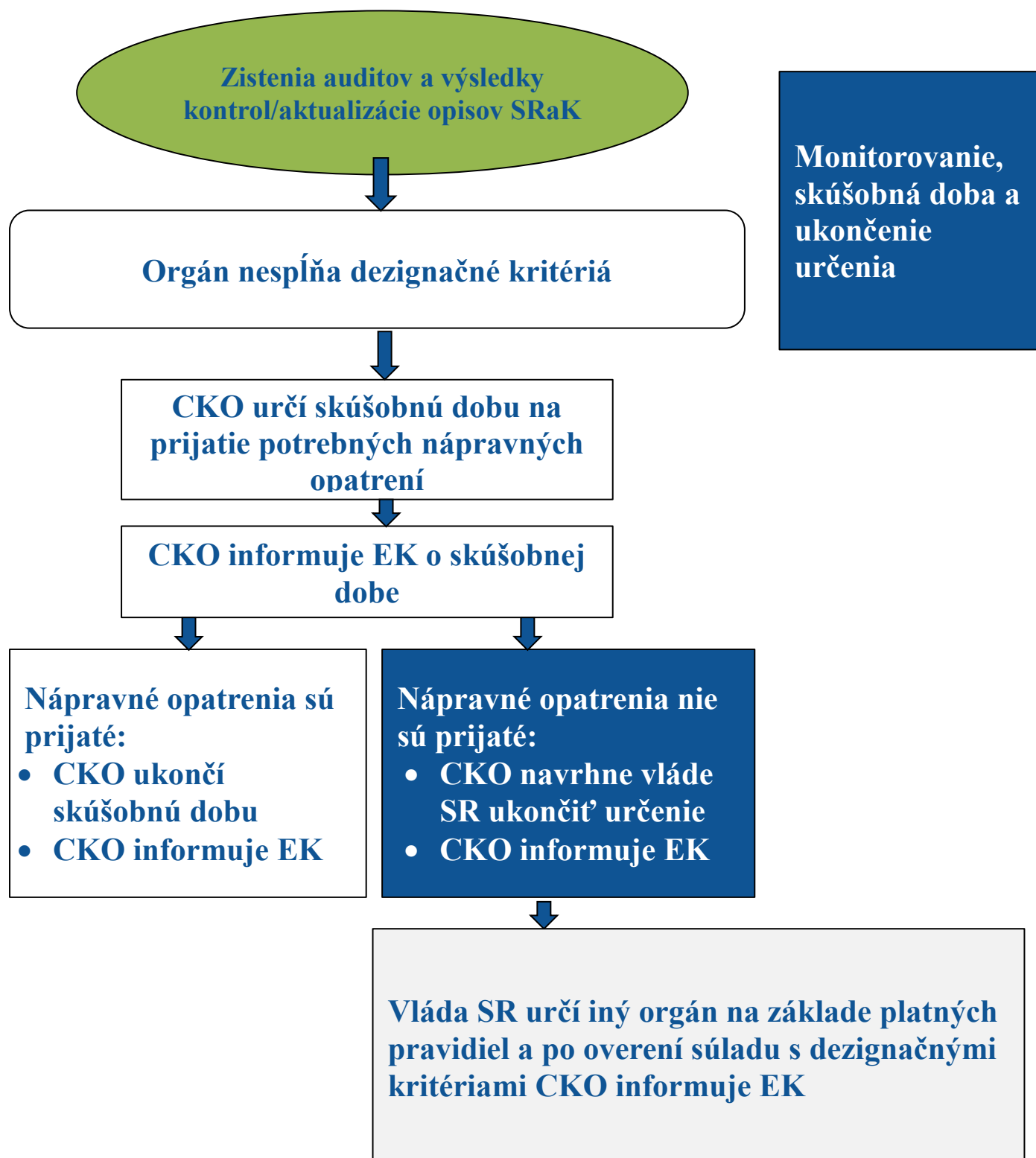
6. MONITOROVANIE URČENIA

V súlade s ustanoveniami § 6 ods. 2 písm. j) zákona o príspevku z EŠIF je CKO zodpovedný za monitorovanie dodržiavania kritérií pre výkon kompetencií RO a CO a za prijímanie potrebných opatrení v súlade s čl. 124 ods. 5 a 6 všeobecného nariadenia (ďalej len „monitorovanie určenia“). RO a CO zasielajú správy z auditov, protokoly z kontrol vykonávaných podľa zákona č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, výsledky kontrol vykonávaných podľa zákona č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov, výsledky vládnych auditov vykonávaných Správou finančnej kontroly, útvarmi následnej finančnej kontroly, útvarov vnútorného auditu, auditov EK, EDA, OLAF EK vykonaných na určených subjektoch CKO priebežne. OA zasiela správy z ukončených vládnych auditov, auditov EK a EDA zameraných na overovanie práce OA, ročných kontrolných správ CKO priebežne. RO a CO ďalej na polročnej báze, v termíne k 31.12 roka n-1 a k 30.6 roka n aktualizujú svoje opisy systémov riadenia a kontroly a v termíne do 1 mesiaca od aktualizácie ich zasielajú CKO a OA. V prípade, keď nedôjde k zmenám v systéme riadenia a kontroly programu v období od 1.7 roka n-1 do 30.6 roka n, RO písomne informuje CKO a OA o tejto skutočnosti do 15. októbra roka n. CKO vyhodnotí, či závery správ z vykonaných auditov a kontrol a/alebo informácie uvedené v aktualizáciách opisov systémov riadenia a kontroly, príp. iné relevantné materiály vyžiadané CKO poukazujú na nesúlad s dezignačnými kritériami.

Vychádzajúc z úpravy článku 124 ods. 5 všeobecného nariadenia CKO v prípadoch, kedy auditné a kontrolné správy poukazujú na skutočnosť, že určený orgán nespĺňa naďalej dezignačné kritériá, stanoví primeranú skúšobnú dobu na prijatie adekvátnych opatrení. CKO informuje EK o ustanovení skúšobnej doby a dĺžke skúšobnej doby. Ustanovenie skúšobnej doby nemá vplyv na postup EK pri spracúvaní žiadosti o platbu. V prípade, ak určený orgán neprijme v lehote určenej CKO adekvátne nápravné opatrenia, vláda SR na návrh CKO

rozhodne o ukončení jeho určenia. CKO bezodkladne informuje EK.

V prípade ukončenia určenia podľa ustanovení uvádzaných v predošlom odseku rozhodne vláda SR o určení nového subjektu, ktorý bude pokračovať v plnení úloh a kompetencií subjektu, o ukončení určenia ktorého sa rozhodlo. Postup pri určení nového subjektu je rovnaký ako postup pri určení pôvodného orgánu, vrátane prípravy opisov systémov riadenia a kontroly. Ak v priebehu implementácie dôjde k ustanoveniu nového SO, nie je potrebné notifikovať EK, nakoľko nedochádza k zmene určenia RO. Zmena bude zachytená v aktualizácii opisu systému riadenia a kontroly.

7. PRÍLOHY:

Príloha č.1 - Časová os pre proces oznámenia určenia orgánov EK 2014-2020

Príloha č.2 - Vzor opisu systémov riadenia a kontroly

Príloha č.3 - Zoznam kontrolných otázok pre posúdenie zhody s dezignačnými kritériami

Príloha č.4 - Hodnotenie rizík podvodu a účinné a primerané opatrenia proti podvodom

Príloha č. 1: Časová os pre proces oznámenia určenia orgánov EK 2014-2020

